

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben-lázhoz bordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatásán
 vagy megőrzésére nem vállal kötelem.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 Allár.

NAGYVÁRAD, július 31.

Gyűlések vasárnapja.

A múlt vasárnap érdekes bepillantást engedett a politika kulisszái mögé.

Cél: a koalíció megbontása. Eszköz: a mi jön.

Jött kettő is; csak hogy egyiknek sem ül fel senki.

Egyik Bánffy Dezső, a ki deési beszédjében megint azt a régi komikus mesét hozza elő, hogy az egész ellenzék az újpárt 13 tagjának bölcsességéből él.

Nem csekély nagyzási mánia az a kijelentése, hogy a hatalmas parlamenti többség a szavakkal tényező ex-udvarmester programját fogadta el.

Beszédjét olvasva, szinte azt hinné az ember, hogy Apponyi = semmivel, Kosuth = még egy semmi, a koalíció még annyi sem, ellenben az új párt minden s Bánffy a nemzet profétája.

Szerencsére a deési nagy trombitálás megrekedt az erdélyi jóakaratu fenyegek közt. Csak a nagzói oláhok jöttek át a szorosokon üdvözölni Bánffyt abban a hitben, hogy megint miniszterelnök lett.

Bánffy programjának nagy része a koalíció feliratának ismétlése; van egy kis szociáldemokrata sallangja s Bánffy-féle toldása, de ezeket úgy sem veszik komolyan.

Bármily kellemetlen tehát Bánffy előtűlése a vezérszerepre, egyelőre mosolyt kelt — aztán nézzünk másfelé. A

koalíciót Bánffy nappali álmái nem fogják zavarni.

Komolyabb jelenség a másik, a mely a szociálistáknak a nemzet elleni beugratását tanusítja.

Kristóffy beszédje megadta az alkalmat a nemzetközi szédelőgöknök, hogy ismét kést köszöröljenek magyar hazájuk ellen.

Alázatos szolgálja volt a szociáldemokrata párt minden hazafiatlan miniszternek; a Lloyd-klub kurucz volt hozzájuk képest. Most a Fejérváry-kormány szabad portyázóivá szegődtek s a »legélesebb fegyverekkel« készülnék a koalíció ellen.

Kristóffy privát véleménye meghiabbanított egy pár fejet s most Bécsnek kész hivei Goldner, Weltner stb.

Szerencsére a szociálisták nem mind ültek fel a belügyminiszternek. Az újjászervezték a nemzeti törekvések hiveinek vallották magukat, a »nemzetközi forradalmi szociáldemokrata párt« eljárását pedig közönséges politikai csalásnak és szélhámoskodásnak nevezték, a melylyel ez urak megérdemelték a »kormányhatóságilag szabadalmazott császári és királyi szociáldemokrata« titulust.

A szociálistákkal tervezett puccs tehát szintén kudarczczal végződött.

A mozgalmas vasárnapról s politikai eseményekről következő politikai tudósításaink szólnak:

Bánffy Deésen.

Bánffy Dezső báró szolnok-dobokai párt-hivei vasárnap az egész megyére kiható alakuló pártgyűlést tartottak a megye székhelyén, Deésen. A párt budapesti központjából a vezérrel élén több tekintélyes párttag vett részt a gyűlésen, köztük Hock János képviselő is. A gyűlés a vármegyeház dísztermében folyt le délelőtt 11 órakor. Az érdeklődés főként Bánffy beszéde felé irányult, Hock János szónoklata is nagy emóciót keltett. Délután gazdag lakoma következett számos fölszólalással, amelyek természetesen a válság ügyével foglalkoztak. Bánffynak nagy ünnepeztetésben volt része. Wesselényi Miklós báró az újpárt elnöke táviratilag mentette ki elmaradását. Andrassy Gyula grófnak, a disszidensek vezérének a pártgyűlés Tiszadobra meleg hangú üdvözlő táviratot küldött.

Bánffy beszéde a volt miniszterelnöksége idejére vetett visszapillantásai után a hatvanhetes alappal foglalkozott bővebben, majd az újpárt programját részletezte. A hatvanhetes alapról s a koalícióról meglehetősen burkoltan és begombolkozottan nyilatkozott beszéde egyes helyein. Mintha szándékosan kerülte volna a harározottságot. Annál tetszetősebb és határozottabb igyekezett lenni a pártprogram, amely igen széles rétegekre terjeszkedett ki.

Elavultak a régi pártkeretek. Sok vonatkozásban eltolattak. A magyar állam érdeke parancsolólag követeli, hogy az eddigi közjogi harcok féltetelével a meglévő alapon végezzük az államépítés munkáját. Talán különösképpen tetszetős, hogy most beszél építésről, amidőn éles ellentét van a korona és nemzet között és a nemzet az építés munkájában gátolva van. Kétségtelen, hogy ma első sorban az alkotmány

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Tíz éve.

Tíz éve ép, hogy dalba szőttem
 Az első lázas álmamat,
 Tíz éve már, hogy karjaim közt
 Az ajkad érte ajkamat.

Rövidke volt az első csókunk
 Édes, kábító mámora,
 Mégis hosszúra nyúlt a dalmak
 Minden parányi kis sora . . .

Terólad zeng tíz hosszú éve
 Ezer apró kis versikém . . .
 S téged a hűtlent tíz év után
 Még mindig hűn szeretlek én.

Nógrádi Gyula.

Nem várt viszontlátás.

Irta: Tyll János.

A nyugodni térő nap utolsó sugarai dicsfényként borultak a földre, s bucsucsókot intettek minden kis virágnak, minden kis fűszálnak. A hegy is aranyos ruhát öltött a bucsuzás kedves pillanatára . . . Majd titkos félhomály derengett, s a harmat szürke takaróként nehezült a tájra. Egy-egy madárka szállott még fészkeire, s aztán csak a falevelek zizegése hallatszott csupán. Most megváltozott a titkos félhomály s ezüst sugarak tündek elő a hold kerek arczáról . . . Fehér lett minden.

A hegy lábánál csobogott egy keskeny folyócska, melyre hol itt, hol ott kíváncsian hajlott ki egy-egy bokor ága. Lejebb tompa zugás hallatszott, melyet a kis folyócska okozott egyik kiálló szikláról a másikra ömölve. Hol egy ily zuhatag volt ott állott Szokolczay. Közel hozzá, hogy szinte érezte arczán a vizpárát, melyet a szél hozott a zuhogó csaknem

köddé vált vizről. E zuhatag volt a sok között a legszebb és legnagyobb; úgy tűnt fel, mintha a fent nőtt sűrű virágok öntenék azt. Szokolczay előtt a viz rózsákat, szátrétű ezüst rózsákat alkotott, melyek örökké változtak. És ő ebben az egyhangu zugásban találta magát legjobban. Kedves emlékek kötötték a helyhez, melyre ha csak gondolt is, szíve boldogsággal kevert fájdalomtól repdesett. Évek óta volt távol a helytől és most oly jól esett neki itt lelke elé idézni azokat a boldog perczeket, melyeket itt töltött el Margittal. És most egyedül volt a természet fönséges templomában, mámorító virág illat-ár között; amikor a hold rongyos takaró alatt bujkált és megelevenítette a sötét facsoportot az ábránd édes alakjaivá, vagy a lélek és a szív ostorozóivá, amikor a gyönyörű kék ég helyett miliárd csillag ragyogott, mint megannyi ideál szem . . . És most a hold, lelke nyugalmit zavarta fel, s szárnyakra emelte, vitte fel, fel a hegyre, hol most tartja eljegyzését Erdős az ő egykori iskolatársa, ki

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre —

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
 Fő-utca.
 (Uri Casinó-épület)
 TELEFON 520.

angol divatszabó-czég

☞ Szövetek és bélések méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be. ☞

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készíti férfi öltönyöket, s minden e szakba vágó ruhaneműket. — Női costümök valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

védelmére kell mindnyájunknak sorakozni. Ma az alkotmány van veszélyeztetve. Az alkotmány védelméért folyik a harc, ebben mindnyájunknak részt kell venni. Meddig fog ez a harc folyni — amelyet, ha lehet a szövetséges pártok egyértelműen és összetartással megvívunk — azt tudni nem lehet.

Reményl, hogy a végtelenig a hatalom sem fogja vinni. Végeredményképen csak az igazság győzhet. Azt hiszi, hogy a király és nemzet közötti bizalom helyreáll és szilárd alapját fogja alkotni annak az áldásos öszszhangnak, a mely a jövő századok biztos haladásának képezi alapját.

Százados küzdelmek után, szomorú és gyászos tapasztalat hatása alatt a király és nemzet egyértelműen 1867-ben felismerték azt az alapot, amelyet a haza bölcsé, mint az ellentétek megszüntésére alkalmast kijelölt. Ezen az alapon nyugszik államéletünk. Ez a kibontakozás sem történhetik más alapon. E tekintetben alig van ma eltérő nézet. Hiszen a szövetséges pártok egyértelműen fogadták el, mint a kibontakozásra biztos alapot azt a feliratot, amely hatvanhetes alapon áll és a melyben általánosságban kifejezésre jutottak részletes programját képezhetik és képezni is fogják a koalíció által alakítandó kormány. Csakis ezen az alapon lehet reményleni állami életünk egészséges irányban való fejlődését, a meddő közjogi viták félretételével.

A deési újpárt megalakulása alkalmával kifejtette programját, ez ma sem változott. Az újpárt az 1867-ben megalkotott alapon áll. Ezen a meglévő alapon kívánja a programjába részletesen felvett fontos kérdéseket megoldani, elsősorban figyelemmel a gazdasági, a szociálpolitikai és nemzeti érdekekre. De ki akar ma még mást? Azok is, akik egykor többet akartak azok is a lassu haladás által kevesebb szabadelvűséget tartottak indokoltak; mint a szövetséges pártok tagjai a felirathoz hozzájárultak és kormányalakítás alapjául azt elfogadták; elfogadták tehát azokat a program-pontokat, amelyek az újpárt programjában vannak lefektetve. Közéletünk egyik betegségét képezte eddig, hogy a politikai pártok nem az aktuális és közvetlen megoldást igénylő kérdések szerint csoportosultak, hanem messzelevő nagy feladatok szerint alakulva inkább elméleti, mint gyakorlati kérdések által engedték magukat uraltatni. Ha haladni akarunk intézzük el a holnapot és ezzel természet szerint a jövőt.

Apponyi a 67-es pártok fuziójáról.

Apponyi Albert gróf az Esti Ujság kiadójának kijelentette, hogy ő kívánja a hatvanhetes pártok egyesülését koalícióban belül. Ha a képviselőházat elnapolnák, az ellen ő tiltakoznék, éppen úgy Justh Gyula, ki minap kijelentette, hogy az újabb elnapolást nem venné tekintetbe.

Bécsi hírek a válságról.

A Berliner Tageblattnak jelentették, hogy Pitreich hadügyminiszter ischli audienciáját, a bécsi politikai körök nagy jelentőségűnek tartják, különösen azért is, mert Bihar honvédelmi miniszter. Pitreichhal az audiencia után után Bécsben találkozott és tárgyalásokat folytatott.

A tartalékosok behívásánál előforduló nehézségek legyőzéséről volt szó. Állítólag Ischiben elhatározták, hogy részleges mozgósítással fogják a tartalékosokat behívni, mert ily körülmények közt mindenkinek a katonai hatóságok egyszerű behívóira jelentkezniök kell. Valószínű azonban, hogy erre az intézkedésre nem kerül sor. Ugyancsak szó van itt egy a koalícióval kötendő kompromisszumról, melyben Andrásynak vezető szerep jutna. Az a kijelentése a képviselőház elnökének, hogy a parlament újra elnapoló esetleges királyi leiratot, mint törvénytelen nem veszi tudomásul, Bécsben nagy megütközést keltett.

A vörösek és a választói jog.

A nemzetköziesek vasárnap zajos gyűlést tartottak a Tattersalban, a belügyminiszter nyilatkozatai folytán legújabbán ismét felszínre került választói jog dolgában. A gyűlésen Bokányi és dr. Goldner elvtársak beszéltek igen haragosan, végezetül pedig nagy szigorúan határozati javaslatban követelték, hogy a koalíció azonnal alakítson a katonai követelések, kikapcsolásával kormányt az általános, titkos választói jog megalkotására. Egyéb baj nem történt a nagygyűlési csarnokban.

Az újjászervezettek viszont éppen ellen-

kező határozatot hoztak. Kimondták, hogy megrendelésre történt az, hogy a nemdetköziesek a választói jog érdekében a belügyminisztert fölkeressék és ezt az eljárást csalásnak bélyegzik. Ők az ellenzék mellé sorakoznak a harcban és tiltakoznak az ellen, hogy a nemzetközi szociáldemokrata párt a magyar nép szószólójának hirdesse magát.

Kilépés a szabadelvűpártból.

Szűcs György, az alsókubini kerület szabadelvűparti képviselője a párt kötelékéből kilépett.

Képviselőjelölés Biharon.

Vasárnap délután a bihari választókerület Rigó Ferenc halálával megüresedett képviselőre jelölést tartott. A bihari 48-as párt két hivatalos jelöltet állított, Szokoly Tamás és Rigó Lajost. A párt, hogy a negyvennyolcasok közt ne legyen testvérharc, augusztus 6-án ismét jelölő ülést tart és akkor a két jelölt közül azt fogják támogatni, akit a központ is ajánlani fog.

A póttartalékosok behívása.

Olyan időket élünk, a mikor mindenkinek meg kell gondolnia a leírt vagy a kimondott szót egyaránt. Egy szó tüzet gyújthat s aztán ki tudja, mikor lehet azt eloltani!

Gondolja meg mindenki, miféle híreket bocsát világgá.

Ez a világ, a mi magyar világunk robbanó anyagokkal van tele. Pécs makacssága, a nemzeti követelmények honok visszautasítása felingerelte a nemzetet s most már mi is a csak azért sem álláspontján vagyunk.

Ilyen feszült helyzetben szerencsétlen ötlet volt világgá bocsátani azt a kacsát, hogy a póttartalékosok behívását elrendelték egy évi tényleges szolgálattételre.

Ez egyszerűen nem igaz.

neki legjobb barátja volt, kire távozása előtt rábirta Margitot, s aki bizalmával galádul viszsza élt.

Repülni szeretett volna föl a hegyre, hol talán éppen most öleli magához Erdős Margitot. Repülni szeretett volna köztük, hogy megmondja Erdősnek, ne bánsd e leányt, mert ő az enyém, ő csak engem szeret.

Nem tudott menni, vissza tartotta valami. Merően nézett a tulsó parta, hol minden olyan volt mint itt, de azért csak nézte, mintha onnan várna valamit ami megvigasztalja. Össze sugtak felette a lombok így a tulsó parton is, mintha csókolnák egymást aztán szétváltak s engedték a hold kutató sugarát a lombok közzé jutni és a hold sápad világa nem a földre nézett, hanem egy szőke leányra ki lassan közelgett a part felé. Azt az ábrándos, mélabus lemondó szerelmi dalt énekelte halkán úgy, mint a falombok melancholikus susogása, vagy a fentről meg megszólalt andalító zene, azt amelyet oly sokat hallott Szokolczay s a melyet oly sokat énekeltek együtt. Alom volt a mi szerelmünk . . .

Majd erősebb volt a dal, majd meg halkán siró, míg az utolsó üteme zokogásban enyészett, aztán csendes volt minden, csak a víz zuhogott mint egy örök gépezett . . .

A szőke leány a parthoz ért s ott egy fatörzsre ülve nézte a tajtékzó fehér habrözsákat. Belenézett kék szemével a zuhogó vízbe s bele mélyedt susogó rejtelmébe.

Elragadó volt ott egyedül a vizesés tulsó partján, tején fehér koszoru, melyet a hold fénnyel rája legremegőbb sugaraiból, szemében két

könnycsepp csillogott s az éj bűvésze, a hold ezüst ruhát tündérré egy könnyező tündérré alkotta. A két könnycsepp nagyobbodott, míg patak-ként ömlött a fehér ruhára.

Szokolczay visszafojtott lélegzettel nézte a leányt, ki tépődött magával s lelkéből sirt, mintha letűnt leányéveit siratná; míg a leány nézte gondolat Margit közül járt az ő szíve imádottja körül, kit úgy szeret, s aki most tartja eljegyzését.

A hold most kibújt a rojtos felhők mögül s Szokolczay tisztán láthatta a szőke leány könnyes arcát. Egy édes zibongás töltötte el szívet. Valósággal á trepült a folyócskán, Margit a szőke leány megijedt, sikoltani akart, de mikor Szokolczayra ismert kitérte karját, feledett mindent e pillanatért s megcsókolta Szokolczayt. Szemükben megjelent két könnycsepp, a viszontlátás öröm könnycseppje, s az olyan volt, mint a harmatcsepp melyen a napsugara mosolyog keresztül.

Egyszerre csak komorrá lett mindegyik. Margit gyorsan bontakozott ki Szokolczay ölelő karjai közül. Eszébe jutott, hogy ő már nem szabad, hiszen szíve fölött már nem ő rendelkezik.

Fentről még mindig szólott a zene, játszotta azt a mélabus, lemondó szerelmi dalt, melyet oly sokszor énekeltek együtt ott a zuhatag mellett és most mily hallgatag volt mindkettő és mily busan nézték a zuhatag vizét: akkor az hallgatott és most az beszél. A csendet Margit törte meg s remegő hangon kérdezte Szokolczayt.

— Tudja kinek játszik most a zene? Ugye eljegyzésemkor nem gondolja senki, mily boldog perczeket éleszt fel szívemben e dal és milyen boldogtalanná leszek általa.

Szokolczay megragadta kezét s esdekelve mondta:

— Ne így Margit! Minden mi a multa emlékeztet szívemet tépi, had pihenjenek a le-tűnt perczek, melyek most boldogtalanná tesznek . . . Hiszte boldog vagy!

Én? — kérdezte s csupa tagadás volt az egy szava, s úgy hangzott, mintha haldokló utolsó lehelete volna.

— Isten vele Magit. Legyen boldog örökre . . . Szeretni fogom még a más világon is — mondta Szokolczay, s aztán elváltak.

Margit vontatott lépésekkel ment fel a hegyre. Szokolczay még sokáig nézett utánna s könnyezett, mert hisz eltűnt a boldogsága. És úgy érezte mintha örökre elvesztette volna Margitot.

Virradni kezdett. Keleten rózsaszínű volt minden, s Szokolczay lelkében sötét árnyak jelentek meg, melyek mindinkább hatalmukba ejtették egész valóját. Lassan indult el a helyről, hol Margittal utolszor találkozott. Utja arra vezetett hol a kis folyócska egy nagyobbá ömlik s óriási tölcserő alkot, mely mint szörnyeteg nyujtogatta felé karját és ő úgy vágyott annak a szörnyetegnek karjai közzé! Hiszen akkor nem fog szenvedni többet nem fogja látni Margitot, amint mással boldog, és mégis hobo-zott.

Szeme az örvény vad forgását nézte s e közben szíve küzdött az ésszel és ő hol a

Mint minden évben, úgy most is január hónapban megállapította a hadügyi kormány azoknak a tartalékosoknak és póttartalékosoknak a számát, akik századonként a kiképzési idő egy-egy szakára behívandók. Mostanáig 3 időszak behívottjai leszolgáltak idejüket, most következnek a behívások az őszi gyakorlati időszakra.

E behívások a 7. hadtest területén, tehát a nagyváradi 37. közös és 4. honvédkiegészítő parancsnokság területén akként eszközöltek, hogy minden századhoz az őszi időszakra összesen 72 tartalékos és póttartalékos vonul be, de ezek sem egyszerre. Harminczhatan bevonulnak a gyakorlat első napjára, egy hét múlva jön ismét 36 ember, ismét egy hét letevével az első 36 ember szabadságra megy, a rákövetkező hét végén a második 36-os csoport követi az elsőt s haza megy. Vagyis egy hétig minden század létszáma 90—100, egy hétig 120—130, ismét egy hétig megint csak 90 emberre emelgetik fel, aztán a rendes békelétszámra száll alá.

Igy történt minden évben, így lesz az idén is. Alkalmunk volt legilletékesebb helyen utánna járni s meggyőződnünk róla, hogy az idén is csak az fog történni a tartalékosokkal és póttartalékosokkal, ami máskor.

Egyetlen egy olyan behívót ki nem bocsátott sem a 37. közös, sem a 4. honvéd kiegészítő parancsnokság, amelynek alapján a behívott a rendes 13 napnál tovább szolgálna.

Ami a postai kézbesítést illeti, ennek oka a következő:

Tudvalevőleg a törvényhatóságok egy része megtagadta a katonai behívók kézbesítését, még pedig kivétel nélkül. Nem csak azokat a behívókat nem kézbesítik, amelyekkel a tartalékosok és póttartalékosok a békeállomány kiegészítésére, állandó szolgálattételre hivatnának be (s amilyen behívókat még egyáltalán ki nem bocsátottak!) hanem azon behívók kézbesítését is, amelyekkel a tartaléko-

szívnek adott igazat, hol a józanész sugalmát követte.

Hol legnagyobb a szükség ott legközelebb a segítség...

Már, már szive borzalmas tanácsát követte mikor megszóllalt a falu templomának tisztán csengő harangja, mely oly biztatólag s oly kedvesen csengett...

Szakolczay megrezzent a harang szavára, körül nézett.

A nap első sugarai éppen akkor tüntek fel s az előbbi rózsaszín halvány pir borította, úgy mintha a nap lehelte volna. Egy közeli bokorból fülemile kezdett csattogni, a fűszárlól harmat csepp mosolygott felé; a virágokon gondtalanul kezdett repkedni egy-egy erdei méhecske, és a virágok, mintha minden illatukat most akarnák kiadni, mámorítóvá tették az egész levegőt.

Új élet mindenütt! A kis harang csendes szava is mintha egy új életet zergett volna lelkébe.

— Minden szava, minden ütése, mintha szerelmes szívemet érné — monolizált önkéntelenül. Aztán csakugyan úgy érezte, mintha minden kongás, minden ütés szívében az ő szerelmét érné. Fájt a szíve egyszer, egyszer nagyot jajdult. És ebben a tájadalomban megtisztult: Margit már az övé csak bűnös szerelemmel lehet, — gondolta magába. Beszívta magába az éltető reggeli levegőt s ugylátszott végleg megnyugodott. Lehajtott a vízhez, izzó homlokát felfrissítette annak hűs tiszta vizében. És lecsüggesztett fejével bár, de új erőre kelve indult egy új világba, új életet kezdeni.

sok rendes fegyvergyakorlatra hivatnak be. Ez az eljárás megakadályozná a rendes őszi gyakorlatok szokásos megtartását a nélkül, hogy valami nagy sérelmet torolna meg.

Biharmegye a póttartalékosok fegyvergyakorlataira szóló behívókat rendesen kézbesíti s ezek szerint e megye területén a katonai behívók rendes kézbesítése akadálytalanul megtörténhetnék. Vannak azonban számosan, a kik az innen kiegészített csapattestekhez tartoznak s olyan törvényhatóság területére költöztek, ahol semmiféle katonai behívókat nem kézbesítenek. Micsoda igazságtalanság volna már most az, hogy a 37. hadkiegészítő parancsnokság behívasson valakit Szalontáról, de ne hívasson be Halasról?

Ezért kézbesíteti a két nagyváradi hadkiegészítő parancsnokság *felsőbb rendeletre* az összes behívókat postai uton.

Azonban ezek a behívók mind csak a szokásos őszi gyakorlatra szólnak. Illetékes helyről nyert felvilágosítás után meg kell nyugtatnunk a közönséget, hogy a postai kézbesítés csak a fenti okból történik s a kiket most az őszi gyakorlatra behívják, azok közül *egyetlen egy sem fog a szokásos 2 hétnél tovább visszatartatni.*

A vak lármával szemben kötelességünk az igazságra rámutatnunk, nehogy merő koholmányokból vak rémület támadhasson.

Nemzetünk jogait előbb vagy utóbb kivívjuk; de a közönség félrevezetése hamis hírekkel csak a győzelmet késlelteti.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket: **hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek,** hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Porciunkula-búcsú a kapuczinusoknál.** Ünnepeik van holnap, szerdán, aug. 2-án a Szent Ferencz (kapuczinus) rend összes házáinak. Holnap tartják meg ugyanis az ugynevezett Porciunkula-búcsut. Ez alkalomból a rend nagyváradi társházának templomában délelőtt fél 10 órakor Tóth Lajos theologiai tanár szent beszédet mond, utána 10 órakor pedig Palotay László pápai főpap segédlettel nagy misét pontifikál.

* **Szerkesztőségünkben.** Dr. Helvey Lajos, lapunk régi, ismert vezércikkírója, a kath. irodalomnak szorgalmas és tehetséges munkása, a mai napon lapunk belmunkatársa lett. — Nógrádi Gyula, lapunk volt munkatársa, ki tegnap kilépett lapunk kötelékéből, hosszabb ideig tartó tanulmányutra Oroszországba megy.

* **Magyar feminista mozgalmak.** A nőegyesületek első nagy kongresszusa nem keltett nagy figyelmet a magyar társadalomban. A nőegyesületek tevékenysége főleg társadalmi betegségek (alkoholizmus stb.) orvoslására szorítkozik. Érdekes a magyarországi szabadkőművesek egy részének terve, kik tagokul nőket is felakarnak venni. Nőegyesületek tevékenysége, különösen a budapesti leányegylet. már nemcsak jótékonyt gyakorolnak, hanem tagjaikat szociális reformmunkákra is buzditják.

* **Kettős gyilkosság.** A biharmegyei Esküllő községben borzalmas módon akar vasárnap meggyilkolni két embert Koszta Gergely

ugyanodavaló lakos. Az eset a következő: Koszta Gergely hosszabb idő óta ellenséges viszonyban állott Dezső Péter odavaló gazdaemberrel. A régi haragosak tegnap délelőtt találkoztak a falu korcsmájában. A pálinka hatása alatt ismét összeszólkóztak s Koszta Gergely látszólag nyugodtan távozott, az utcán azonban egy fejszével felfegyverkezve megvágta Dezsőt. S mikor ez az utcára lépett, fejszéjével úgy vágta fejbe, hogy rögtön szörnyet halt. Ezt a halálos ütést Bohucz Lőrincz megakartá akadályozni, de vesztére, mert az ütés után Koszta feléje fordult s szintén fejbe vágta, úgy, hogy vértől boritva esett össze. Bohuczot beszállították a Biharmegyei közkórházba, itt bekötötték fejébét és már el is távozott. Remélhetőleg felgyógyul. Az ügyészség Dezső Péter ellen megindította az eljárást.

* **Eljegyzések.** Felinek Géza városi könyvelő, a nagyváradi társadalom szimpatikus tagja vasárnap tartotta eljegyzését Benkő Ilonka kisasszonnyal Szent-Péterszegen. — Khon József a budapesti Brucksteiner A. és fia gyárának vezetője, vasárnap este tartotta eljegyzését, Schwarts Farkas helybeli kereskedő kedves és szép leányával, Rezszi-kével.

* **Vasuti szerencsétlenség.** A belényesi csendőrség távbeszélőn jelentette a nagyváradi kir. ügyészségnek, hogy vasárnap délután a három órakor közlekedő tehervonat a borzi átjárónál elütötte Moga János lelkész kocsiját. A kocsiban ülők közül csak a lelkész szolgálja szenvedett súlyosabb sérülést. Az ügyészség utasítására a csendőrség megindította a nyomozást.

* **A szaharai konzul Váradon.** Nem az itt is közepes sikerrel előadott borsos bohózatról van szó. — Könnyű azon nevetni a Vigszínházban, ott a Lipót-köruton! Bennünk azonban önkénytelenül akasztófahumor támad, saját nyomoruságunk gunyolására, nap nap után nyelvén a falusi parasztkocsik, a száraz és szeles idő, de főképp Nagyvárad városa előjárósága kegyelméből — a port, olyat amilyenről nem csak a szaharai konzulnak, de még Lebaudynak, a szaharai eszázáró felségének se volt halavány sejtelve sem. Ennek következtében indítatva érezzük magunkat mi a Schlauch-tér és Káptalan-sor immár berber, tuareg, beduiná átvédő szerencsétlen, balsors üldözte lakói, hogy a polgármester urnak egyhangú szavazás, suffrage universal útján a »szaharai konzul« címét díjmentesen adományozzuk, egyúttal a város gazdáját és főmérnökét »attaché«-knak nevezvén ki, mint akik páratlan buzgalommal működnek közre azon, hogy Nagyvárad a portermelés terén első helyet vívjon ki magának Kárpátoktól az Adria hullámos tükreig. Ha így folytatják, nem lesz ezen a vidéken több vegetáció, mint a Szaharán. Itt a főmérnök ur, meg a por pusztítja a hársakat.

* **Elveszett börtárca.** Voszalik József gyárgondnok, mezőtelegdi lakos tegnapelőtt ideutaztában börtárcáját elveszítette, melyben 830 korona papírpénz volt. Nyomozás folyamatban.

* **Halálozások.** Részvétellel értesülünk egy derék nagyváradi iparos polgár haláláról Vidosits László kályhás tegnap hajnalban. 54 éves korában elhunyt. Temetése ma, kedden délután fél 5 órakor lesz a Vizezeték-utcai gyászaházból. Az elhunytban derék, kedves, közbecsülésben álló régi kollegánk, Vidosits Gyula bátyját gyászolja. A családi gyászjelentés a következő:

Özv. Vidosits Lászlóné szül. Papp Mária úgy sajt, mint Ferencz, Mariska és Gusztáv gyermekei; továbbá özv. id. Vidosits Lászlóné, Vidosits Gyula és neje: Ferenczy Rózsika és a rokonok nevében is megtört szívvel tudatja a jó férj, apa, gyermek, testvér és rokon Vidosits László-nak folyó évi július hó 31-én — a jánalban, élete 54-ik, boldog házassága 31-ik

ében, a hallotti szentségek ájtatos felvétele után bekövetkezett gyászos elhunytát. Az Istenben boldogult hült tetemei augusztus hó 1-én délután fél 5 órakor fognak Vizvezeték-utcai házában tartandó beszentelés után az olasz i sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre a rokonok, jóbarátok és az iparos polgárok tisztelettel meghívotnak Nagyvárad, 1905. július 31. Áldott legyen emléke!

Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Özv. Végh Edéné szül. Barabás Róza és fia Imre, anyósa: özv. Barabás Menyhértné, testvére: Péchy Józsefné szül. Végh Jozefa férjével, nagynénje özv. Papolczy Ferencné gyermekeivel, sógor és sógornői: Barabás Béla, neje Serfi Rozália és gyermekeik, Bánhegyesi István, neje Barabás Ilona és gyermekeik Barabás Géza, Barabás Menyhért, neje Schwartz Janka és gyermekeik, Barabás Emma, unokanővére, Pfeifer Józsefné szül. Erdélyi Ida férjével és leányával, ugyszinté számos rokonok nevében a legmélyebb fájdalommal tudatja szeretett férjének, legjobb apának, vő, testvér és sógorának *Végh Edé*-nek f. hó 30-án, reggel 6 órakor életének 46-ik, boldog házassága 14-ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. évi augusztus 1-én. d. u. 4 órakor fognak Akadémia-utca 413. sz. háznál, a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az olasz-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig augusztus 2-án d. e. 10 órakor fog az olasz-i plébánia templomban az Egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1905. július 30. Áldás és béke poraira!

* **Boszorkány Nagyváradon.** Tegnapelőtt feljelentő levél érkezett a rendőrséghez, melyben *Norva Mihályné* ügyvivésárhelyi 55 éves parasztasszony ellen vádat emelt a levél írója és boszorkánynak nevezi az asszonyt, aki hetenkint kétszer bejön Nagyváradra és abból él, hogy a szerelmes hiveket egyezsíti; a levél szavai szerint ifjú leányokat családapákkal összecsinál. A meglehetősen hihetetlen hangú feljelentésre a rendőrség kiküldötte *Ladányi Károly* rendőrt, aki vasárnap polgári ruhában megjelent *Norva Mihályné* Hattyu-utca 32. szám alatti lakásán. A varázslónőt azonban nem lelte odahaza, mert mint szállásadónéja mondotta, uriházakhoz volt hivatalos és pedig mestersége gyakorlása végett. Míg a rendőr a bűbájosra várt, a jobb társadalmi osztályhoz tartozó nők és hajadonok vagy heten keresték. Végre előérkezett a ránczos arcú banya és a rendőrnök — akit persze nem ismert meg — azon kérésére, hogy ez egy itteni kovács mester leányának szívét szeretné megnyerni, tiz koronáért hajlandó volt megszerezni a leány hajlandóságát; csupán azt kötötte ki, hogy a leánytól hozzon valami ruhadarabot; hajtűt, vagy hajfűrtöt. Kilencz nap múlva meg lett volna a dolog. A banya mutatott egy finom vászon szebkendőt, benne I. L. himzett betűk és ez is mint »szer« szerepelt, amint a varázslónő mondotta. Ezután *Ladányi* karját ajánlotta a bűbájos hölgynek és egyszerűen bekísérte a rendőrségre. Itt lezárták, Nagyváradról egyszer s mindenkorra kitiltják és hazatoloncolják; egyidejűleg pedig a járásbíróhoz átteszi a rendőrség az ügyre vonatkozó iratokat, mert az asszony büntetendő cselekményt követett el. Nagyvárad kulturviszonyaira jellemző, hogy ez a közönséges, magyarul alig tudó oláh parasztasszony 8 esztendő óta gyakorolja ezen mesterségét Nagyváradon és mondhatni ülete a legfényesebb virágzás stádiumban volt.

* **Öngyilkosság az anya szemeláttára.** *Tötös Károly* kőműves pallér *Madarász* és *Flanta* cégénél, tegnapelőtt délután Péter-utca 14. szám alatti lakásán a levegőbe lőtt forgópisztolyából; özv. anyjának kérésére

azonban a fegyvert zsebredugta és eltávozott hazulról. Egyenesen a Széchenyi-kávéházba ment, ahol már három nap óta iszik. Itt éjszaka 2 óratájban *Mázor Béla* hírlapírónak átadta bucsulevelét, bejelentette, hogy öngyilkossá lesz, egyenesen haza sietett és a neki kaputnyító anyja szemeláttára szíven lőtte magát és szörnyethalt. Hátrahagyott levelében boldogtalan házasesetét említi tette okául, világosan megjegyzi azonban, hogy nem felesége a hibás, özvegyet és három apró gyermeket hagyott hátra. Az eset annál megrázóbb, mert az özvegy anyának immár harmadik gyermeke ez, aki önkézével vetett véget életének. A hullát lakásán hagyták.

* **Elragadt ló.** Tegnap délelőtt a Kispiacon Grünbaum Pál gőzmosóda tulajdonos Kert-u. 7. szám alatti lakása udvarán Schwarcz Dávid nyitott kapu mellett akarta befogni a lovat a szekérbe. A ló megvadult és a Kapuczinus-utca sarkán *Kopil Flora* jancsesdi napszámot, ugyszintén *Puskál Demeter* körösrévi napszámot legázolta. Mindketten súlyosan sérültek; a megvadult lovat pedig csak a gőzmalomnál tudták elfogni. Sérülteket kórházba szállította *Becsei* őrmester, a ló tulajdonosa ellen eljárást tett folyamatba a rendőrség.

* **Libatolvajok.** Lefkovits Lázárné aprómarha kereskedő tegnap a piacon libákat árult és míg néhány percze eltávozott helyéről egy libáját ellopták. Tetteseket *Petrika György* és *Petrika Krecsun* személyében a rendőrség elfogta.

* **Zsebmetszés.** Özv. *Bognár Miklósné* pusztajlaki lakos hétfő délelőtt a nagyvásártéren a vízvezetési közknál vizet ivott. Ezt felhasználva *Kenéz Imre* notorius zsebmetsző, zsebéből 19 kor. 12 filléryi pénzt tartalmazó keszkenőt lopott ki. A megugrott zsebmetsző kézrekerítése iránt tendőrség intézkedett.

* **Rendőri hírek.** *Diósi Gyuláné* B-öthy Ödön-utca 34. szám alatti lakásáról vasárnap egy pár 14 korona értékű cipőt loptak el. — *Perl Frigyesné* két hét óta szállást adott egy magát *Kiss Margitnak* nevező nőnek. A szállóvendég tegnap reggelre eltűnt; nem mulasztotta el azonban, hogy szobaasszonyának egy 20 koronás bankjegyét emlékül el ne emelje. — *Millye Lajos* a *Diana-fürdő* gépésze ma arra virradt, hogy valaki az ablaktáblát ököllel vagy kövel beintézte. — *Diószegi István* óras és ékszerész panaszt emelt pár év előtt alkalmazott inasa *Kelepecz Vilmos* ellen, két drb ezüst óra, egy női aczélóra, két drb. ezüst óratok és több műszer ellopása miatt. Nyomozás egyik esetről folyamatban.

Pannonia étterem és télikert.

Első minőségű **Dreher-féle KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitünő BOROK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.**

Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglős.

x Felhívjuk a t. olvasó közönség figyelmét **Mitteiler Ede** férfi-szabó mai számunkban közölt hirdetésére.

EGYESÜLETEK.

A Kath. Legényegylet gyűlése.

A helybeli Kath. Legényegylet választmánya tegnap este ülést tartott. Dr. *Vucskics Gyula* elnök vezette az ülést, melyen jelen voltak *Ováry Sándor*, *Széles Lajos*, *Milibák József*, *Buzássy József*, *Voszka Lajos*, *Bumbera*

Imre, *Mokos Sándor*, dr. *Szolnok Jenő*, *Rottensteiner István*, *Karkusz István* stb. A gyűlésen az elnök előterjesztette, hogy dr. *Szolnok Jenő* titkárral és *Széles Lajos* főpénztárnokkal átvizsgálták az alpenztárnok számadását s azt az okmányokkal egyezőnek, rendben találták s az egyleti múlt évi tiszta maradványt: 1067 korona 82 fillérben állapították meg, mit a főpénztárnok át is vett. Néhai *Bereczky Géza* helyett *Milibák Józsefet* számvizsgálónak választotta meg a választmány. A naplók átvezetésével *Bumbera Imrét*, *Mokos Sándort* és *Sikló Józsefet* bizta meg. A kezelési reformot pedig előkészítik a tett bizottsági javaslat értelmében a közgyűlésre. A közgyűlést szeptember 3-án tartják meg, amikor már az egyletnek új igazgatója is lesz.

MULATSÁG.

Kereskedő ifjak mulatsága Belényesben. A belényesi kereskedő ifju-ág 1905. évi augusztus 12-én a városi vendéglő udvarán felállított lombsátorban, kedvezőtlen idő esetén, annak összes termeiben, a belényesi kórháznál létesítendő kereskedőifjak ágyalapítványa javára zártkörű nyári táncvigalmat rendez. Belépti díj személy-jegy 2 kor., családjegy tetszés szerint. Kezdete este fél 9 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadnak és hírlapilag nyugtáznak. Jegyek előre válthatók: *Buder Károly* és *Tóth Andor* kereskedésében.

TANÜGY.

Pályázat kántortanító helyettesítésre. Sarkadra a róm. kath. egyház beteg kántortanító helyettesítésére pályázatot hirdet. Fizetés 300 korona és teljes ellátás lakással, mosás, világítás nélkül. Kötelesség: osztatlan iskola vezetés (tanulók száma 40—50-ig), kántori teendők. Oklevél nem föltétlenül kívántatik. Pályázat határideje aug. 15. Az állást szept. 1-én kell elfoglalni.

TÁVIRATOK.

Fejérváry és Gautsch találkozása.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) A *Fremden Blatt* értesülése szerint báró *Gautsch* osztrák miniszterelnök ma *Karlsbadban* felkereste báró *Fejérváry Gézát*, a kivel hosszabb ideig beszélgetett a magyar válságról.

Az albizottság ülése.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) A szövetkezett ellenzék vezérő-bizottságának albizottsága ülést tartott, amelyen megszövegezték az augusztus 10-én tartandó vezérő-bizottsági ülés elé terjesztendő határozatot.

Apponyi nyilatkozatai.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) *Apponyi Albert* gróf ma délelőtt *Budapestre* érkezett és megérkezése után egy újságíró fogadott, akinek a következőket mondotta:

Helyeslem a 67-es pártok tömörülését, mert ezzel a koalíció fog erősödni. Kívánatosnak tartom a szabadelpvűpárt egyesülését az ellenzéki 67-es pártokkal, mert ez a nemzeti ügy diadalát fogja jele tenni.

A szabadelvűpárt egybeolvadása a nemzeti küzdelmek rövid időn belüli győzelmét biztosítja. Helyeslem Justh Gyulának a kijelentését és ugyszintén a Bánffy báróét is, mert a szabadelvűpárt beolvadása nem a koalíció széttörbontását, hanem annak megerősödését jelenti.

Apponyi Albert este visszautazott eberhardi birtokára.

Prielle Kornélia szanatoriumban.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) Prielle Kornéliát leánya sétakocsikázás alkalmával a margit-szigeti szanatoriumba szállította. A beteg művész nő nem ellenkezett s most az intézetben ápolják.

Kossuth Karlsbadban.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) Egyik bécsi lap azt írta, hogy Kossuth Ferencz a vezérlő-bizottság augusztus 10-iki ülése után Karlsbadba fog menni, ahol Fejérváryval tárgyalni fog a magyar válságról.

Ezt a hírt a legilletékesebb helyről megczáfolják. Az egész hírből csak annyi az igaz, hogy Kossuth pár napra Karlsbadba megy üdülni, de ott senkivel sem tárgyal.

Vilmos császár és Ferencz József király találkozója.

Budapest, július 31. (saját tud. táv.) Itteni udvari körökben az a hír van elterjedve, hogy Vilmos császár ősszel Ferencz József királlyal találkozik. A találkozásnak tekintettel a legutóbbi hónapok eseményeire nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak. Egyfelől a magyarországi helyzet, másfelől pedig újabb zavarok veszedelme a Balkán félszigeten indítja a két uralkodót a találkozásra.

Szerb események.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) A momasztori törvényszék Ivánovics Alexa gimnáziumi tanárt három évi börtönre ítélte, mert szerb szónokokkal volt összeköttetésben.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) Gruics bécsi és Milovanovics román szerb követ legközelebb Belgrádba utazik, hogy résztvegyenek az új miniszterium megalakítására vonatkozó tárgyaláson.

A szultán elleni merényletről.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) A letartóztatott dalmatát szabadon bocsátották. Az hírlik, hogy a merénylet következtében nagy változás lesz a Yildiz rendőrségének személyzetében. Eddig nem erősítették meg azt a hírt, hogy Femi basát, a titkos rendőrség fejét elmozdítják és számkivetik. A mint jelentették, török adatok alapján bizonyosnak teszik, hogy annak a kocsinak a tulajdonosa, a melyben a pokolgép felrobbant, egy Rips nevű egyén. A kocsi darabokra szakadt és a kocsist is darabokra szaggatta a robbanás ereje. Azt tartják, hogy Rips orosz utlevéllel érkezett Bécsből Oroszul, németül és francziául beszél és azt vallotta, hogy ő komisszárius. Nagy lábon élt. A merénylet napján családjával állítólag néhány napra el utazott. Azóta eltűnt. Július 8-án egy Muratovics nevű osztrák alattvalótól házat bérelt és a bért

hat hónapra előre kilizette. Elutazása előtt egy Szorikov Adolf nevű belga ismerősének, aki a Singer-varrógép társaság hivatalnokja, azt izentette Muratovicsnak, hogy hosszabb ideig távol marad és ezért a házban levő eleséget Muratovicsnak hagyja. Szorikov, kit letartóztattak, hír szerint segítségére volt Ripsnek a menekülésben, azonban a konzuli közbenjárással kihallgatott Muratovics semmiképen nincs kompromittálva. A Ripsre vonatkozó török adatok is ellenőrző megerősítésre szorulnak, mert eddig már több rendőri halfogás fordult elő. Nem igaz az a jelentés, hogy Resad herczeg trónörökös a Csiragan-palotában fogva tartják. A Csiragar-palotát most tatarozzák. Resad, mint eddig, úgy tovább is a szindsirli kioszkban lakik Pera felett. Ugy látszik, hogy alaptalan az a felfogás, hogy a merénylet palotaforradalom kifolyása.

Az orosz forradalom.

Zsidó zavargások.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) Odesszából jelentik: Az ostromállapot következtében nyugalom van. Sok felől antiszemita zavargás híre érkezik s a hatóságok azt használják fel arra, hogy a zsidókat tegyék felelőssé a legutóbbi zavargásokért. A kereskedelmi kamara vezetősége kijelentette Ignatiev grófnak, hogy Odessza kereskedelmét az ostromállapot nagy veszedelemmel fenyegeti.

A csár fél.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) A csár elhalasztotta a Krasznoje Szeloban tegnapi hirdetett csapatszemlét, mert a város körül négy gyanus embert tartóztattak le.

A csár manifestuma.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) Koszlov fő kormányzó azért nyújtotta be lemondását, mert Pétervárról ellentmondó utasításokat kapott. Hír szerint egy a trónörökös születésnapján manifestumot fog kibocsátani.

Fejérváry kurája.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) Fejérváry Géza báró tegnap Karlsbadba érkezett. Az államvasutak középponti pályaudvarán szalonkocsi áll rendelkezésére, hogy szükség esetén azonnal elutazhassék.

A háború.

A fegyverszünet.

Budapest, július 31. (Saját tud. távirata.) Newyorkból jelentik: Hátó Japán követségi tanácsos megczáfolta az újságírók előtt azt a hírt, hogy Kamura Roosewelt sürgetésére Japánnak fegyverszünetet ajánlott. Fegyverszünetről a béke megkötése előtt szó sem lehet, mert Japán csak támadó politikával kényszerítheti Oroszországot arra, hogy mielőbb kékét kössön. Nincs kizárva, hogy valahol a messze jövőben Japán és Oroszország közösen fogják Mandzsuriát okkupálni.

A sárgaláz.

Budapest, július 31. (saját tud. táv.) New Orleansban tegnap sárgalázban heten haltak, meg 29 új megbetegedés fordult elő. Az elhaltak, egynék kivételével olaszok és osztrákok.

Az olasz kamarai tárgyalások.

Budapest, július 31. (Saját tud. táv.) Rómából jelentik: A kamara folytatja a vasutakkal való elszámolás ügyének tárgyalását.

Több képviselő után Carcano kincstári kancellár szólal fel és kifejti, hogy a javaslatba hozott művelet az ország pénzügyi és gazdasági viszonyaira való tekintettel, előnyösnek bizonyult. Szóló tudatában van annak, hogy kötelességét mindenképen megtette — és hathatósan megóvta az állam érdekeit. (Élénk tetszés.)

Fortis miniszterelnök megvilágítja a kormány tevékenységét és azt mondja, hogy nem szabad a kormány rovására írni a múlt idők hibáit. A kormány határozatai alapjául ama számadásokat vette, a melyeket az előbbeni kormánytól kinevezett bizottság készített elő. A mostani kormány a világeért sem akarja a felelősséget elődeire háritani és azt teljesen magára vállalja úgy a parlament, mint az ország színe előtt. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy meg van győződve arról, hogy az említett tranzakció, mint régi, alaps tanulmányok gyümölcsei, mindenképen megfelelők. Az ellenzék negatív bírálatra szorítkozik. A kormány, mely a kamarát egybehívta a végből, hogy annak felvilágítással szolgáljon, azt óhajtott volna, hogy ellenjavaslatokat terjeszzenek be. El kell oszlatni azokat az ellenmondásokat, a melyek a közvéleményt nyugtalanítják. A vitás összeg nem 100 millós szám, hanem viszonylag szerény tétel.

Nem arról van szó, hogy a társulatokat 600 millióval ajándékozzák meg, a mint azt állították. (Tetszés.)

A kormány az a felfogása, hogy nem volna helyénvaló az ilyen dologban feltenni a bizalmi kérdést, mert azt óhajta, hogy az összes képviselők leszavazása ment legyen minden politikai előítélettel. Nagy politikai fontosságú kiváncságot, hogy az országban felmerült kétségek szétfoszsoljanak. (Helyeslés.) A parlament egybehívása hasznosnak bizonyult, mert megvilágosodott egy olyan kérdés, a melyet illetőleg az országnak joga van azt kívánni, hogy abban megegyezzenek a kormány és a parlament a végből, hogy érdekeik megvédessenek. (Élénk tetszés.)

Gianturco a következő napirendet terjesztette elő: A kamara megerősödve a kabinet iránt való bizalomban; felszólítja a kormányt, fontolja meg a földközi-tengeri, adriai és szicíliai vasuti társulatokkal való elszámolás kérdését, vegye számításba az e tekintetben lefolytatott vitát, gondoskodjék a nem vitás összegek folyósításáról és áttér a napirendre.

Fortis miniszterelnök kijelentette, hogy a Gianturco féle napirendet elfogadja. Erre a napirend első részét, amelyben a kormány bizalmat szavaznak, név szerint való szavazással, 268 szavazattal 112 ellenében elfogadják. A napirend második részét egyszerű szavazással fogadták el. Az ülést berekesztik és a kamarát határozatlan időre elnapolták.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1905. évi május 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.							
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.	
Budapest ind.	7 25	9 —	2 35	5 45	9 15	—	Kolozsvár ind.	—	7 13	5 23	12 59	6 05	11 10	P.-Ladány ind.	4 —	1 24	6 02	11 18	2 24	6 10	
Rákos >	—	—	2 47	—	—	—	Jegenye >	—	—	6 11	1 42	7 14	—	Debreczen >	5 03	2 50	6 55	12 04	4 —	6 46	
Ujszász >	—	—	4 07	—	—	—	B.-Hunyad >	—	8 47	6 39	2 13	7 35	12 23	Érmihályfalva ér.	6 06	3 47	7 35	12 53	5 05	—	
Szolnok >	9 37	11 52	7 30	9 27	11 19	—	Csucsá >	4 —	9 23	7 09	2 44	8 33	12 55	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.							
Szajol >	—	—	7 43	—	33	—	Rév >	5 —	10 10	7 48	3 24	9 27	1 37		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	
P.-Ladány >	11 13	2 09	5 57	11 53	12 55	6	Élesd >	5 —	10 27	7 59	3 34	9 46	1 59	Érmihályfalva ind.	5 58	10 36	3 46	5 14	9 05	—	
Báránd >	—	2 21	—	12 07	—	6 14	Mező-Telegd >	6 —	10 41	8 11	3 45	10 02	2 03	Debreczen >	7 26	12 05	4 46	8 29	10 35	3 30	
Sáp >	—	2 35	—	12 24	—	6 30	F.-Vásárhely >	6 —	10 58	—	—	10 21	—	P.-Ladány ér.	—	01 11	5 32	9 54	11 24	5 34	
B.-Ujfalu >	11 46	2 53	6 31	12 46	1 33	6 50	Várad-Velenceze >	7 —	11 07	—	—	10 30	2 26	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta							
M.-Peterd >	—	3 05	—	1	—	7 04	Nagyvárad ér.	7 —	11 13	8 36	4 09	10 37	2 32		V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	
M.-Keresztes >	—	3 16	—	1 14	—	7 14	Nagyvárad ind.	2 30	8 43	11 36	4 15	11 09	2 38	Debreczen i.	9 35	4 51	—	—	—	5 25	1 05
Bors >	—	3 28	—	1 28	—	7 34	Püspöki >	2 41	8 52	11 47	—	11 19	—	Sáránd >	10 18	5 36	—	—	—	—	—
Püspöki >	—	3 34	—	1 36	—	7 42	Bors >	2 54	—	11 54	—	11 26	—	H.-Bagos >	10 28	5 46	—	—	—	5 47	1 30
Nagyvárad ér.	12 26	3 44	7 07	1 48	2 11	7 53	Mező-keresztes >	3 18	—	12 05	—	11 39	—	H.-Pályi >	10 45	6 05	—	—	—	6 03	1 48
Nvárad (Sz. v.) ind.	12 41	4 10	7 14	2 06	2 18	12 41	Mező-Peterd >	3 38	—	12 17	—	11 51	—	M.-Pályi >	10 57	6 16	—	—	—	6 18	2 05
V.-Velenceze >	12 48	4 17	—	2 31	2 26	12 48	B.-Ujfalu >	4 04	9 21	12 29	4 52	12 05	3 18	N.-Pályi >	—	—	—	—	—	6 40	2 29
F.-Vásárhely >	12 59	4 28	—	2 42	—	12 59	Sáp >	4 34	9 34	12 47	—	12 25	—	Sáránd ér.	11 16	6 36	—	—	—	6 40	2 29
M.-Telegd >	1 22	4 49	7 42	3 04	2 51	1 22	Báránd >	4 56	—	1 01	—	12 41	—	Debreczen é.	—	—	—	—	—	7 18	3 13
Elesd >	1 43	5 06	7 55	3 24	3 05	1 43	P.-Ladány >	5 13	10 01	1 45	5 51	1 19	4 03	Sáránd—Derecske—Derecske—Sáránd.							
Rév >	2 11	5 51	8 15	3 50	3 26	2 11	Szolnok >	6 29	—	—	—	—	—	Sáránd ind.	10 23	5 26	—	—	—	6 —	1 49
Csucsá >	3 23	6 38	9 03	4 56	4 16	3 33	Rákos >	9 52	11 18	3 49	7 32	3 44	5 39	Derecske ér.	10 42	5 45	—	—	—	6 20	2 09
B.-Hunyad >	4 03	7 19	9 23	5 34	4 52	4 03	Kolozsvár >	10 17	—	—	—	—	—								
Jegenye >	4 33	7 49	9 57	6 02	—	4 33	Budapest ér.	—	1 50	6 40	9 35	7 10	7 50								
Kolozsvár ér.	5 15	8 34	10 30	6 59	5 53	5 15															

Nagyvárad—Szeged.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 45	7 40
Ósi >	10 30	4 56	7 59
Less >	10 48	5 15	8 22
Cséffa >	11 03	5 34	8 45
Szalonta >	11 26	6 02	9 24
Kötegyán >	11 44	6 24	9 52
Sarkad >	11 54	6 33	10 06
Gyula >	12 18	6 57	10 37
Csaba ér.	12 37	7 18	10 05
Csaba ind.	1 48	7 41	4 44
Oroszháza >	2 49	8 59	5 50
H. M.-Vásárhely >	3 44	10 12	7 —
Szeged-Rókus ér.	4 22	11 05	7 55

Szeged—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.
Szeged ind.	3 30	10 59	8 —
H.-M.-Vásárhely >	4 28	11 40	8 56
Oroszháza >	5 41	12 28	10 07
Csaba ér.	6 35	1 18	—
Csaba ind.	6 56	1 38	4 50
Gyula >	7 18	2 02	5 26
Sarkad >	7 40	2 22	5 54
Kötegyán >	7 51	2 32	6 11
Szalonta >	8 20	2 57	7 22
Cséffa >	8 40	3 15	7 38
Less >	9 02	3 33	7 56
Ósi >	9 19	3 49	8 16
Nagyvárad ér.	9 30	4 —	8 31

Nagyvárad—Arad.			
	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 45	7 40
Ósi >	10 30	4 56	7 59
Less >	10 48	5 15	8 22
Gyapju >	—	—	—
Cséffa >	11 03	5 34	8 45
Szalonta >	11 26	6 02	9 24
Kötegyán >	11 44	6 24	9 52
Sarkad >	11 54	6 33	10 06
Gyula >	12 18	6 57	10 37
Csaba ér.	12 37	7 18	11 05
Csaba ind.	2 05	7 29	4 32
Kötegyháza >	2 34	7 57	5 03
Arad ér.	3 29	9 —	6 05

Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Arad ind.	5 10	11 25	9 30
Kötegyháza >	6 11	12 34	10 54
Csaba ér.	6 35	12 59	11 24
Csaba ind.	6 56	1 38	4 50
Gyula >	7 19	2 02	5 23
Sarkad >	7 40	2 22	5 54
Kötegyán >	7 51	2 32	6 10
Szalonta >	8 20	2 57	7 02
Cséffa >	8 40	3 15	7 31
Gyapju >	—	—	—
Less >	9 02	3 33	7 54
Ósi >	9 19	3 49	8 16
Nagyvárad ér.	9 30	4 —	8 31

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.			
	Tv. sz. sz.	Sz. v.	
Nagyvárad ind.	5 30	4 30	—
V.-Velenceze >	5 42	4 40	—
Félix-Fürdő >	6 07	5 05	—
Kardó >	6 24	5 21	—
Nyárló >	7 07	5 58	—
Magyar-Gyepes >	7 21	6 11	—
Tasádfő >	7 39	6 28	—
Drág-Cséke >	7 55	6 43	—
Magyar-Cséke >	8 14	7 —	—
Dused >	8 28	7 13	—
Szombatság-Rogoz >	9 02	7 45	—
Hollód >	9 15	7 56	—
Gyanta >	9 31	8 10	—
Sólyom >	9 53	8 32	—
Borz >	10 10	8 47	—
Belényes-Ujlak >	10 22	8 57	—
Sonkolyos >	10 36	9 09	—
Belényes >	11 19	9 42	—
Szudrics >	11 46	10 05	—
Lunka-Rézbánya >	12 19	10 31	—
Vaskóh >	12 35	10 45	—

Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Tv. sz. sz.	
Vaskóh ind.	4 10	2 —	—
Lunka-Rézbánya >	4 22	2 13	—
Szudrics >	4 48	2 42	—
Belényes >	5 16	3 22	—
Sonkolyos >	5 36	3 46	—
Belényes-Ujlak >	5 47	3 58	—
Borz >	5 55	4 08	—
Sólyom >	6 09	4 30	—
Gyanta >	6 28	4 51	—
Hollód >	6 41	5 12	—
Szombatság-Rogoz >	6 56	5 39	—
Dused >	7 22	6 06	—
Magyar-Cséke >	7 36	6 21	—
Drág-Cséke >	7 55	6 42	—
Tasádfő >	8 09	6 56	—
Magyar-Gyepes >	8 25	7 13	—
Nyárló >	8 37	7 26	—
Kardó >	9 03	7 52	—
Félix-Fürdő >	9 17	8 06	—
V.-Velenceze >	9 38	8 31	—
Nagyvárad ér.	9 49	8 43	—

Nagyvárad—Érmihályfalva.			
	Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	4 25	6 44	—
B.-Püspöki >	4 40	7 10	—
Bihar >	5 —	7 35	—
Paptamási >	5 24	8 03	—
Gyapoly >	5 37	8 19	—
B.-Diószeg >	5 53	8 44	—
Nagykgya >	6 05	8 57	—
Széke lyhid >	6 28	9 33	—
Erselind >	6 49	9 59	—
Érmihályfalva ér.	7 19	10 31	—

Érmihályfalva—Nagyvárad.			
	Sz. v.	V. v.	
Érmihályfalva ind.	6 14	5 20	—
Erselind >	6 49	6 —	—
Széke lyhid >	7 08	6 48	—
Nagykgya >	7 20	7 02	—
B.-Diószeg >	7 33	7 22	—
Gyapoly >	7 48	7 40	—
Paptamási >	8 49	8 03	—
Bihar >	8 27	8 38	—
B.-Püspöki >	8 52	8 58	—
Nagyvárad ér.	9 05	9 15	—

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.			
	V. v.	Sz. v.	
Nagyvárad ind.	5 47	1 30	—
Ósi >	6 07	1 44	—
Uj-Palota >	6 22	1 59	—
Gyires >	6 40	2 16	—
Körösszeg >	7 01	2 35	—
Szakál >	7 39	3 03	—
Nagy-Tóti >	7 55	3 42	—
Komádi >	8 25	4 02	—
Iráz >	8 42	4 25	—
Kót >	9 14	5 02	—
Vésztő >	9 40	5 45	—
Szeghalom >	10 26	6 02	—
Körös-Ladány >	10 47	6 20	—
Kéthalom >	11 05	7 —	—
Déva-Ványa >	11 42	7 20	—
Ózed >	12 06	7 36	—
Gyoma >	12 23	7 44	—

Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.			
	Sz. v.	V. v.	
Gyoma ind.	3 40	2 30	—
Ózed >	4 07	2 54	—
Déva-Ványa >	4 37	3 26	—
Kéthalom >	4 54	3 43	—
Körös-Ladány >	5 13	4 06	—
Szeghalom >	5 40	4 38	—
Vésztő >	6 12	5 22	—
Kót >	6 38	5 52	—
Iráz >	6 52	6 07	—
Komádi >	7 10	6 38	—
Nagy-Tóti >	7 22	6 50	—
Szakál >	7 48	7 23	—
Körösszeg >	8 11	7 47	—
Gyires >	8 33	8 12	—
Uj-Palota >	8 47	8 27	—
Ósi >	9 03	8 46	—
Nagyvárad ér.	9 20	9 05	—

Vésztő—Kötegyán—Hollód.			
-------------------------	--	--	--

5697—1905.

Árverési hirdetemény kivonat.

A belényesi kir. járásbiróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy T. Thury Ignác belényesi végrehajthatónak Krisán Florián végrehajtást szenvedő elleni 8 kor. tőke-követelés és 12 kor. 10 fillér már megállapított, valamint jelenlegi 12 kor. 20 fill. iránti végrehajtási ügyében a nagyvárad kir. törvényszék (a magyar-csékei kir. járásbiróság) területén lévő Hogyison fekvő a hogyisi 43. sz. tkbe A + 66. hrsz. a. felvett ház, beltelek, minthogy a kikiáltási ár 1000 krt. meg nem halad a társtulajdonos jutalékával együtt 398 korba; ugyan ezen tkbe A + 3 rdsz. alatt felvett közöslé-gelő járandóságra minthogy a kikiáltási ár 400 kor. meg nem halad a társtulajdonos jutalékával együtt 181 kor. ugyanezen tkbe. A + 4 rdsz. felvett ingatlanra minthogy a kikiáltási ár 400 koronát meg nem halad, társtulajdonos jutalékával együtt az árverést 181 kor. ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1905. évi augusztus hó 16 napján délelőtt 9 órakor Hogyis község házához megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 39 kor. 80 fill. 18 k. 10 fill. és 18 kor. 10 fill. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Belényes 1905. évi május hó 31ik napján.

A belényesi kir. járásbiróság mint telek-könyvi hatóság.

Lukács Lajos,

1261.

kir. albiró.

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezesség mellett

háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba berendezések, valamint egyes butor-darabok a

Magyar Múbutorgyár

Részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő-utca elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-berendezések műipari vállalata.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Eladó ház.

A város legegészségesebb le-vegővel bíró részén egy még 10 évig adómentes ház, mely áll 3 szoba, 2 konyha, pincze és hozzá való mellékhelyiségekből, szabad kézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

1254.

Nagyvárad város**VILLAMOS MŰVE**

értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképész-lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett.

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

→ **villamosvilágítási** ←

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

A

„Nagyvárad Hitelbank“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogkölcönöket
nyújt,**

amelyeket a legrövidebbidő alatt fo-

lyósít. Kölcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad. **Az igazgatóság.**

HIRDETMÉNY.

A »Biharmegyei takarékpénztár« 1905. január hó 18-án tartott rendes közgyűlésének határoza értelmében a takarékpénztár jelenleg forgalomban levő 200 korona névértékű részvényei bevonatnak és **mai naptól kezdve**

600 kor. névértékű részvényekre

kicszeréltetnek; és pedig: minden 3 régi részvény, illetőleg 2 régi részvény és 1 új részvényre vonatkozó teljesen befizetett ideiglenes elismervény, végül 6 átvételi jog gyakorlatát tanúsító igazolvány ellenében **1 db. új 600 korona névértékű részvény adatik ki.** Nagyvárad 1905. június hó 5-én.

Biharmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.